

Pomáhať možno aj na diaľku

(Slovenka; 18/2009; 28/04/2009; s.: 14, 15, 16, 17; EUDMILA GRODOVSKÁ ; Zaradenie: TÉMA)

EUDMILA GRODOVSKÁ

"Keď si na výslni, darí sa ti a máš sa dobre, myslí aj na druhých a odkroj im kúsok zo svojej torty. Ani to nepocítiš, ale hreje ťa to. " Takto vystihla Eva Máziková podstatu a zmysel pomoci. Je jednou z tých, ktorí sa rozhodli prispieť na zlepšenie tohto sveta podporou konkrétnych detí v chudobných krajinách.

A doptovať si černoška je dnes medzi celebritami módna. Bohaté a slávne hollywoodske hviezdy si za veľkého záujmu médií vyberajú chudobné deti zo zaostalých krajín a hrdia sa tým, že im poskytnú nový domov a zahrnú ich luxusom.

Dieťaťko z afrického slumu je presadené do celkom inej kultúry, navždy odstrihnuté od svojho rodiska a príbuzných.

Je otázne, či práve toto je preňho najlepšie.

Už desiatky rokov existuje aj iná, menej bombastická forma pomoci. Siroty či deti z najchudobnejších rodín dostávajú šancu na lepší život priamo vo svojej krajine. Tou šancou je vzdelanie a zdravotná starostlivosť. Často to nestojí ani veľa peňazí. . . Darca, ktorý sa rozhodne dieťa na diaľku podporovať, presne vie, komu a na čo sú jeho peniaze určené, a pravidelne dostáva informácie. Dieťa posielajú svojmu podporovateľovi - adoptívnemu rodičovi - fotografie, informuje ho o svojom prospechu, rodine. Vzniká osobný, intímny vzťah, ktorý obyčajne trvá dovtedy, kým dieťa neskončí školu.

ČO JE ADOPCIA NA DIAĽKU

Na Slovensku začala organizovať adopcie na diaľku Slovenská katolícka charita pred trinástimi rokmi a vďaka takmer piatim tisíciam adoptívnych rodičov postavili na nohy už 750 detí. Mesačná suma 15 eur v Indii a 18, 50 eura v Albánsku pokrýva náklady na vzdelanie, školské pomôcky, výživu jedného dieťaťa, ale obyčajne sa takto pomáha aj celej rodine. Podľa slov koordinátorky Márie Takáčovej sú medzi dobrodincami ľudia z rôznych vrstiev, ale aj celé triedy zo základných škôl či z gymnázií, ktoré sa spoločne skladajú na svojho adoptovaného kamaráta.

Slovenská katolícka charita má na projekt Adopcia na diaľku ochrannú známku, ale tento termín používajú aj iné organizácie pre svoje programy podpory detí na diaľku. Mesačná suma, ktorú adoptívni rodičia platia, je rôzna v závislosti od krajín i od toho, čo sa z peňazí hradí. Táto zdanlivo jednoduchá forma pomoci je náročná na organizáciu, pretože okrem ochotných darcov je potrebná sieť pracovníkov a dobrovoľníkov priamo v komunitách, kam smeruje pomoc.

Niektí musia zodpovedne vyberať deti do programu, zabezpečovať nákupy, dohliadať na to, aby boli všetky peniaze cielene využité, zabezpečovať korešpondenciu medzi darcami a deťmi. . . Slovenská katolícka charita si na prevádzku strháva sedem percent, iné organizácie (napríklad Humanistické hnutie) z istého percenta peňazí financujú aj ďalšie projekty, napríklad budovanie zdravotníckych zariadení a komunitných centier.

OD MALÉHO ČERNOŠKA K NEMOCNICI

"Vo svete je tak veľa biedy. . .

V porovnaní s tým, ako žijú deti napríklad v Keni, sú u nás aj tí najchudobnejší vlastne bohatí. Asi je zbytočné čakať, kým to napravia vlády.

Keby každý z nás pomohol aspoň jednému dieťaťu, niečo by sa pohlo. " K takýmto úvahám dospela Ing. Eva Hlavatá z Bratislavy postupne, keď prenikala do problematiky, až sa stala jednou z koordinátoriek programu adopcií na diaľku, ktoré organizuje Humanistické hnutie.

"Všetko sa to začalo tým, že sme sa márne usilovali o druhé dieťa. Uvažovali sme aj o adopcii, ale odradil nás náročný a zdĺhavý proces, ktorý je s tým spojený. Až ma raz kamarátka upozornila, že videla v televízii dokument o adopciách na diaľku. Na internete som našla kontakt a synovi a manželovi som oznámila, že si adoptujeme černoška.

Smiali sa, mysleli si, že som sa zbláznila. Ale potom som vytlačila z internetu príbehy šiestich detí aj s fotkami a rozložila ich doma na stole. . . " U Hlavatých v Bratislave býva aj synov spolužiak, ktorý pochádza z Nového Mesta nad Váhom. Chlapci navštevujú školu pre mimoriadne nadané deti a sú to hlavičky. Príbehy afrických detí ich zaujali a urobili si tabuľku, ktoré z nich by pomoc potrebovalo najviac. "Prekvapilo ma, keď mi syn napokon povedal, aby sme si vybrali Stephena, ktorý mal už skoro šesťnásť rokov - o rok viac ako náš Matej.

Tušil, že o také veľké dieťa nik nebude javiť záujem, lebo všetci chcú malé okaté. Ukázalo sa, že syn mal pravdu.

Stephen naozaj už dlho čakal na pomoc. Je z piatich súrodencov, otec mu zomrel a mama nevládala deti užiť, preto musel Stephen po piatej triede zanechať školu a začať pracovať za jeden dolár denne v pracovnom tábore. Strýko ho po vyše roku odtiaľ odviezol k starým rodičom, ktorým Stephen pomáha na farme, ale chcel by chodiť do školy.

Základné vzdelanie je v Keni bezplatné, ale na konci každého trimestra sa robia testy, za ktoré sa platí. Žiaci si musia kupovať pomôcky, učebnice, povinné uniformy a do preplnených škôl si niekedy musia nosiť vlastný stôl a stoličku. Mesačne prispievame sumou 25 eur, z ktorých časť používa Humanistické hnutie na spoločný nákup matracov, moskytiér a dvakrát do roka aj základných potravín pre rodiny, " vysvetľuje Ing. Eva Hlavatá, ktorá sa časom stala jednou z troch koordinátoriek adopcií afrických detí na diaľku na Slovensku. Jej syn a jeho kamarát Andy nadchli aj svojich spolužiakov a celá trieda si tiež adoptovala dieťa. Dokonca tak urobil aj učiteľský zbor ich školy.

"Má to veľký význam aj pre nášho syna, " myslí si Eva Hlavatá. "Deti by mali mať povedomie o istých hodnotách, vedieť sa podeliť, pomôcť. " Na jeseň tohto roku sa rodina Hlavatých chystá navštíviť svojho adoptívneho syna v Keni. Na túto cestu majú aj iný vážny dôvod. Humanistické hnutie, ktoré má pri Viktóriinom jazere jedno zo svojich komunitných centier, tam plánuje vybudovať aj zdravotné stredisko. A Ing. Hlavatá, ktorá je projektantkou nemocníc, sa tohto projektu ujala. Vybudovanie malej nemocnice v oblasti bez elektriny, pitnej vody a kanalizácie je pre ňu veľkou výzvou.

Od úmyslu adoptovať si jedno dieťa sa dostala do úlohy človeka, ktorý teraz oslovuje známych a zháňa peniaze na budovanie nemocnice. . .

"Stretla som sa pri tom so všeličím.

Nie každý je rovnako nadšený, neraz mi ľudia hovoria - načo pomáhať deťom v Afrike, keď aj tu máme dost chudobných detí. Aj naši Rómovia potrebujú pomoc. Ale keď som sa pýtala, ako im pomáhajú, väčšinou vysvitlo, že nijako. . . "

S **DIVÝM MAKOM** SA MÔŽETE STRETÁVAŤ

Riaditeľku súťaže Miss Slovensko LUCIU HABLOVIČOVÚ oslovil projekt **Divé maky**. Aj tu ide o podporu dieťaťa zo sociálne slabých pomerov na diaľku, až na to, že dieťa nežije na inom svetadieli, ale priamo na Slovensku. V chudobných rómskych rodinách je veľa talentovaných detí, ktorých rodičia si nemôžu dovoliť financovať ich kvalitné umelecké vzdelávanie.

Projekt **Divé maky** im vďaka adoptívnym rodičom dáva šancu.

Lucia Hablovičová už niekoľko rokov podporuje talentovanú speváčku Anetku Kováčovú z Tekovských Lužian, ktorá má aj sestru - dvojličku Moniku.

Na rozvoj jej výtvarného talentu finančne prispieva ďalší darca.

"Podporujem Anetkino vzdelávanie v speve, ale, samozrejme, aj jej doučovanie v predmetoch, ktoré jej idú slabšie, " hovorí Lucia Hablovičová, ktorá sa s Anetkou i jej rodinou osobne pozná a občas ich aj navštevuje.

"V tomto školskom roku sa Anetka už stala študentkou medzinárodného konzervatória v Prahe, na čo som nesmierne hrdá.

Verím, že financie ani moje očakávania nevyjdú nazmar a jedného dňa z nej bude skvelá speváčka. Talent na to nepochybne má. Momentálne jej financujem ubytovanie aj všetky náklady spojené so štúdiom v Prahe. " Vo svojom okolí inšpirovala Lucia Hablovičová na podobnú aktivitu aj ďalších dvoch ľudí.

LEPŠIE SPÁVAM

Speváčka a podnikateľka EVA MÁZIKOVÁ žije už od roku 1975 v Nemecku. Priznáva, že citlivejšou k biede cudzích detí sa stala až po tom, keď bola už sama matkou.

Zlomovým momentom bol pre ňu film o živote sirôt a detí, ktorých rodiny nemajú peniaze na základné živobytie a zdravotnú starostlivosť. Obrázky, ako im lezú muchy po tvári a majú vyduté brušká od hladu, ju dlho prenasledovali.

Až kým sa nerozhodla sama pomôcť.

Najprv prispievala na UNICEF, ale zdalo sa jej to neosobné, preto sa spojila s organizáciou World Vision.

"Presvedčili ma, že tie peniaze naozaj prídu tam, kam majú prísť a kde sú potrebné. Stala som sa , krstnou mamou', mesačne som posielala na konto do Frankfurtu 30 eur, z čoho bola zabezpečená budúcnosť pre určité dieťa aj rodinu. Veľmi ma tešilo, že to môžem robiť. . . " V priebehu mnohých rokov Eva Máziková podporovala už sedem detí. Vlni v októbri posledné z nich dovŕšilo osemnásť rokov a odvtedy si ešte neadoptovala ďalšie, ale to neznamená, že nemieni pokračovať.

"Mám z toho dobrý pocit a možno mi za to Pán Boh dá krajšie miesto v nebičku, " hovorí s úsmevom. "Nepýšim sa tým, lebo na celom svete je veľa biedy a to, čo ja robím, je len kvapkou do mora. Kde je v politike tá chyba, že nám nie je na svete všetkým rovnako dobre? Nezaslúžime si to. . . Viem, že to nezmením, ale aspoň lepšie spávam. "

NEHCETE SA PRIDAŤ?

ZUZANA ŠULAJOVÁ je fotografka a venuje sa najmä grafickému dizajnu, naposledy napríklad robila dizajn a plagát k filmu Pokoj v duši alebo fotografický kalendár nebojtesa. sk. Je aj občasnou herečkou - hrala v niekoľkých filmoch, napríklad aj vo filme O dve slabiky pozadu, ktorý režírovala jej sestra Katarína. "Bola som trochu skeptická, keď sa u nás pred pár rokmi ako huby po daždi začali objavovať rôzne charitatívne spolky, " priznáva. "Dôveru vo mne nevzbudzovali ani všelijaké nekonceptné vyberania peňazí na aukciách zaštitených polickými zoskupeniami či súkromnými televíziami. Môj názor zmenilo až osobné stretnutie so zakladateľmi občianskeho združenia Magna - Deti v núdzi. Cez nich som sa dostala k programu Podpor dieťa. To, čo sa týmto mladým ľuďom za posledné roky podarilo, je až neuveriteľné. Ich vytrvalé úsilie ma nadchlo a trochu sebecky som si chcela dopriať kúsok z toho úžasného pocitu, aký zažívate vtedy, keď robíte správnu vec. Preto už pár rokov pravidelne každý mesiac podporujem chlapca Aravinthana v Indii. Naša rodina sa rozrástla aj o kambodžské dievčatko, ktoré podporuje moja sestra, volá sa Srengeng a je to dobrá kamarátka Dynu, ktorého zas podporuje naša dobrá kamarátka Saška. Ďalší kamaráti Soňa a Majo sa boli aj osobne pozrieť za dievčatom Kunthea v Dome nádeje v meste Phnom Penh a priniesli si odtiaľ silné zážitky. Dúfam, že táto reťazová reakcia pomoci bude mať pokračovanie. "

Kto organizuje podporu na diaľku

Slovenská katolícka charita pomáha v Indii a Albánsku.
Adresa www.charita.sk/adocpia-nadialku-socialnesluzby.html.

MAGNA - Deti v núdzi: Dieťaťu v Indii poskytuje možnosť vzdelávať sa a dieťaťu v Kambodži sprostredkuje dostupnosť lekárskej starostlivosti, liekov, stravy, vzdelania, ako aj sprostredkovanie sociálnej starostlivosti. Väčšina sponzorovaných detí žije v sirotincoch alebo s rodinnými príslušníkmi v komunitách a na vidieku, kde Magna - Deti v núdzi pôsobí.
Mesačná platba je 20 eur. Kontakt: www.magna.sk/podpor-dieta

Humanistické centrum Narovinu umožňuje sirotám a chudobným deťom v Keni prístup k vzdelaniu. Od roku 2002 našlo v Česku a na Slovensku adoptívnych rodičov pre 3 700 detí. Mesačný príspevok je 25 eur, z toho 70 percent dostane priamo dieťa, 12 percent je príspevok humanistickému hnutiu (financuje predovšetkým organizačné záležitosti všetkých projektov Kampane ľudskej podpory), 18 percent sú náklady priamo spojené s realizáciou projektu adopcie afrických detí v Európe a v Keni.
www.adopcianadialku.sk

Občianske združenie Dobrota sv. Alžbety do projektu vybralo Centrum sv. Kizita v Nairobi pre chlapcov ulice, ktoré zriadila Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety. V projekte sú aj dievčatá z ulice z Centra God with us children centre a deti z chudobných rodín zo slumov v Nairobi v Keni. Z ročného poplatku, ktorý sa pohybuje od 500 do 600 eur, je 85 percent určených priamo pre dieťa a 15 percent na náklady spojené s realizáciou projektu. Adresa: dobrotasvalzbety@gmail.com

Človek v ohrození adopčný program pre Afganistan Škola namiesto ulice. Tisíce detí namiesto návštevy školy pracujú, lebo musia pomáhať živiť rodinu. Príspevok 200 eur na rok zabezpečí, aby afganské dieťa mohlo chodiť do školy. Rodina dostane tieto peniaze, ktoré nahradia jeho zárobok. Dosiaľ sa vďaka darcom zo Slovenska podarilo takto pomôcť 55 deťom. Do adopčného programu sa môže zapojiť jednotlivec, ale i skupina. Kontakt: info@clovekvohrozeni.sk

Divé maky - program podpory talentovaných rómskych detí na Slovensku. Darca sa zaväzuje minimálne na jeden školský rok financovať rozvoj talentu - vzdelávanie v základnej umeleckej škole či v športovom klube, nákup hudobných nástrojov, športového vybavenia a pod. Pre pomerne vysoké sumy môže dieťa podporovať aj kolektív. Kontakt: www.divemaky.sk

V porovnaní s tým, ako žijú deti napríklad v Keni, sú u nás aj tí najchudobnejší vlastne bohatí.